

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felélős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMEŊYEK DIJA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

Gyárfás Elemér beszéde a rendkívüli adótörvényhez a szenátus 1932. szept. 21-iki ülésén.

Elnök ur, Szenátor urak!

Az előttünk fekvő javaslat az első, melyet a pénzügyminiszter ur a szenátus elé terjeszt a parlament előzékenység azt kívánná, hogy ezzel az első javaslattal szemben, melyet Mironescu miniszter ur nekünk bemutat, csak kellemes megjegyzéseket tegyünk különös tekintettel arra, hogy a miniszter urral éveken át ülünk együtt az ellenzék padjain s az alatt, míg a legmagasabb állásokat töltötte be, teljes rokonszenvünket és tiszteletünket szerezte meg. Vannak azonban köteleességek és kötelezettségek s én kénytelen vagyok az igazságot megmondani akkor is, ha ez nem kellemes.

Szenátor urak, a javaslat indokolása e törvény céljával a pénzügyi helyzet megjavítását és a pénzügyi téren felkapott rendetlenség orvoslását jelöli meg, tényleg azonban a törvény igazi célja az állam jövedelmeinek fokozása s az adóbehajtások szorgalmazása.

Nézetem szerint azonban ezt a célt nem lehet elérni erőltetett adóbehajtással, mely tönkre tesz minden vállalatot és minden egyéni kezdeményezést. Az állam jövedelmei s az adóbehajtások csak úgy szaporíthatók, ha az állam védelmet nyújt az adóalanyoknak, mert az adóvédelem kimaradásának fő oka az, hogy tönkre mentek az adóalanyok. Tönkrement a jövedelmezősége a mezőgazdaságnak is, a kereskedelemnek is, az iparnak is. Ha a termelő tönkrement, nyilvánvaló, hogy nem lehet a tönkrement termelőkől az állam részére kielégítő jövedelmet várni. Egyetlen megoldása a helyzetnek a jövedelmezőség helyreállítása volna s nem azok az intézkedések, melyeket a pénzügyminiszter ur javasol. Ez pedig csak okos belföldi és külföldi politikával érhető el.

Hogy a termelés támogatása vagy megbénítása miként befolyásolja az állam jövedelmeit és az adók befizetését, azt csak egyetlen példával akarom bemutatni, a földgáz példájával. A földgázból az állam ma, midőn ezt egy kommercializált vállalat kezeli, alig kap évente 20–30 milliót, noha a fogyasztók ez értékes fűtőanyagért évente néhány százmilliót fizetnek, de a különbözetet felemészti a társaság rossz kezelése. S a földgázból befolyó jövedelem évről-évre csökken és pedig egyenesen a gáz túl magas ára miatt, mert azok az iparvállalatok, melyek földgázt használnak, sorra tönkremennek, rendre mind bezárják üzemüket és ilyen módon tönkremenve az adóalanyok, kimaradnak az állam jövedelmei is.

Nyilvánvaló tehát, hogy csakis értelmes és helyes gazdasági politikával lehet az állam pénzügyi helyzetét rendbehozni. Elismerem, hogy egy ilyen új gazdasági politika nem hozza meg azonnal a maga gyümölcseit s hogy átmeneti intézkedésekre is szükség van. Elismerem, hogy ezek az intézkedések szükségesek s elfogadom, sőt megtapsolom a miniszter ur által az indokolásban elsőnek megjelölt ama célt, hogy okvetlenül szűkebbre kell szorítani az állami kiadásokat

Elvi szempontból azonban nem tudok ahhoz hozzájárulni, — és nem tud hozzájárulni pártom sem — hogy a kormány a parlament előzetes jóváhagyása nélkül a saját elgondolása szerint megszorításokat vihessen keresztül a parlament által jóváhagyott költségvetésben. Ezt az elvi kérdést bőven kifejtette az előttem szóló, kinek fejtegetéseihez mindenben csatlakozom. Nézetem szerint azok az intézkedések, melyeket a javaslat első szakasza erre vonatkozólag előír, alkotmányellenesek, mert a költségvetésbe

felvett s a parlament által megszavazott kiadási tételek szerzett jogai azoknak, akiknek javára azok megszavaztattak.

Ezen elvi kifogásaim mellett e kérdésben van még egy különleges aggodalmam is. Mindenki jól tudja, hogy minden csapás leginkább a gyöngébbeket sújtja. Fölötte aggódom, hogy midőn majd a kormány átvizsgálja a költségvetést s keresni fogja azokat a kiadási tételeket, melyek nem elkerülhetetlenül szükségesek, akkor elsősorban a kulturális tételeket fogja mellőzhetőeknek ítélni. Nagyon kérem tehát a miniszter urat — s csak ez nyugtathat meg — ha szabatos és határozott nyilatkozatot kaphatunk a kormány részéről arra nézve, hogy a költségvetési kiadások megszorítása során semmiesetre sem fogják érinteni a kulturális kiadásokat és főként a történeti egyházaknak biztosított államsegélyeket. Feltétlenül szükségesnek tartom, hogy a kormány tájékoztassa a közvéleményt erről.

Mironescu pénzügyminiszter: Gyárfás ur, a kormány nem tervez ilyen leszállításokat. Hogy azonban az általános leszállítások keretében szükséges lesz ezeknél a rovatoknál is leszállítást eszközölni, erre nem vállalhatok kötelezettséget.

Gyárfás Elemér: A történeti egyházak államsegélyei amúgy is nagyon szerények és én kérném a pénzügyminiszter urat, vegye tekintetbe, hogy ezek kifizetése is nagy késedelemmel történt s a papságnak vannak a legnagyobb hátrálékai kifizetetlenül. Kérem szíveskedjék tehát lehető méltányossággal eljárni.

A kiadások megszorítása mellett e javaslat második célja volna az adóbehajtások fokozása. Tény, hogy az adóvédelmek nem folynak be kellő mértékben. Mi az oka ennek?

Elsősorban az egyenlőtlen elbánás az adóbehajtásoknál. Fenn kell tartanom, hogy az adókat nem hajtják be minden társadalmi osztállyal és minden állampolgárral szemben ugyanazzal a szigorúsággal s ugyanazzal a mértékkel. E tekintetben igen érdekes adataim vannak. Tavaly novemberben a kisküküllői megyei tanácsban felpanaszolta a prefektus és a pénzügyigazgató, hogy az előírt adóknak alig felét sikerült behajtani. A megyei tanács ekkor felhívta a pénzügyigazgatót, hogy állítson össze és terjesszen be kimutatást arról, hogy a megye egyes községeiben a kivetett adókból mennyit sikerült behajtania. Mikor e kimutatás elkészült, ott elképesztő adatokat találtunk. Voltak községek, meg is nevezhetem: Balavásár, Kiskend és Nagykind, ahol majdnem teljesen, 99–100 százalék erejéig behajtották az adókat, más községekben befolyt 70–80 százalék, viszont ugyanebben a megyében, melynek teljesen azonos a gazdasági helyzete s azonos a lakosság vagyoni állapota is, voltak egyes dédelgetett községek, különösen Balázsfalva vidékén, melyekben az 1931. évi adóknak alig 4–5 százalékát hajtották be. Erre a megyei tanács határozott intézkedéseket tett és utasította a közegeket, hogy ott szorgalmazza az adóbehajtást, amely községekben a legnagyobbak a hátrálékok.

Szenátor urak, én meg vagyok arról győződve, hogyha országosan felfektetnének ilyen statisztikát, mely kitüntetné, hogy aránylagosan mennyit tesznek ki a hátrálékok egyes megyékben, ugyancsak igen érdekes adatokhoz jutnánk, melyből az egész közvélemény meggyőződhetné, hogy mennyire egyenlőtlen elbánást követnek az adóbehajtásoknál.

De ugyanez történik az adókievetéseknél is. Itt sincs egyenlő elbánás. Vannak egyes adózók, kik súlyos bban vannak megterhelve s vannak egész vidékek is, melyek aránylagosan nagyobb terhet hordoznak. Egyízben volt már alkalom kimutatni azt, hogy egyik hegyvidéki vármegye, hol a mezőgazdaság jövedelme csekély, aránytalanul magasabban lett megadóztatva, mint egy termékenyebb és fejlettebb megye.

Hogy lehet ezt a bajt orvosolni? Nézetem szerint nem azzal, ha felállítjuk azt az újabb külön szervezetet, amelyet a miniszter ur a javaslat VI. szakaszában tervez. Fájdalom, mi kénytelenek voltunk arról győződni meg, hogy minél több inspektor, revizor és hasonló különleges szervek alkalmaztatnak, annál rosszabbul mennek a dolgok. Eredményes ellenőrzést csak maga a nagy nyilvánosság tud gyakorolni. A közvéleménynek kell ellenőrizni azt, hogy az adóbehajtások is s az adókievetések is egyenlő és méltányos módon történnek-e.

Kérjük tehát Miniszter Ur, bocsássa nyilvánosságra az adóbehajtási adatokat. A községek adatait a megyei tanácsoknak, az egész ország adatait pedig a parlamentnek mutassák be s terjesszenek be kimutatásokat, melyek feltűntetik, hogy mennyi a hátrálék az egyes községekben és az egyes megyékben. Akkor azután a megyei tanácsok a községekre nézve s a parlament a megyékre nézve megteheti a szükséges intézkedéseket ott, ahol aránytalanságokat lát s ahol úgy fogja találni, hogy túl nagy a hátrálék, míg másutt semmi hátrálék sincs. (Helyeslés és taps, különböző padokban).

Ugyanezt a nyilvánosságot kérem az adókievetésekre is. Számunkra nagy meglepetés volt, mikor — a román impérium alá kerülve — azt láttuk, hogy itt az adókievetések titkosak. Nekem nem mondják meg, hogy mennyi adót fizet a szomszédom. Ez államtitok, amit nem közölnek. Én azt hiszem, hogy csak a közvélemény maga tudja helyrehozni az adókievetéseknél elkövetett hibákat és biztosítani az egyenlő elbánást. Amiként szükségesnek tartom, hogy a megyei tanácsokat tájékoztassák az adóbehajtások eredményéről, ugyanúgy törvénnyel szeretném kimondatni, hogy minden állampolgárnak joga van megtudni azt, hogy mennyi adóval vannak megróva polgártársai. Nemesak nem lehet titkot csinálni az adókievetésekből, de Magyarországon — ahol mégis csak volt néhány jó és helyes intézmény — egyenesen büszkeség kérdését csináltak abból, hogy ki mennyi adót fizet évente, sőt, a magyar alkotmány fontos jogokat adott azoknak, akik a legtöbb adót fizették. Ismeretes az u. n. virilista rendszer, mely bizonyára ósdi is volt, talán középkori is volt, de meg voltak az előnyei. E rendszer mellett az összes megyei, városi és községi tanácsoknak csupán felét alkották a választott tagok, a másik fele azokból állott, akik az illető közigazgatási egységben a legtöbb adót fizették, kétszeresen számítva ezt az értelmességi osztálynál. Ily módon köztudat volt a megadóztatás mérve s mindenki büszkeség kérdésévé tette, hogy minél több adót fizessen s így jogot és befolyást nyerjen községe, városa és megyéje vezetésében. Emlékszem, hogy Maniu unokaöccse, Boila Romulusz, midőn fiatalon ügyvédi irodát nyitott, noha még semmi jövedelme sem volt, az adókievetésnél ügyvédi irodája után olyan magas jövedelmet vallott be, hogy ez alapon már az első évben bejutott a megyei tanácsba.

Azt kérem tehát, Szenátor Urak s azt javasolom, hogy ha a miniszter ur fokozni akarja az adóvédelmeket és csökkenteni akarja a hátrálékokat, akkor szíveskedjék kinyitni az

ablakokat, hadd süssön be a napsugár és legyen világosság, hogy a közvélemény is ellenőrizhesse, hogy hol vannak a hátrálékok, miként teljesíti mindenki a kötelességeit az állammal szemben és hogy van ki-ki megadózva, (taps különböző padokban) s hogy vajjon az adókövetés igazságos-e s az adóbehajtás rendben történik-e.

Szenátor Urak, az adójövedelmek kimaradásának másik főoka az elhibázott gazdasági politika, a helytelen törvények. Kétségtelen, hogy főként a konverziós-törvény sokban hozzájárult ahhoz, hogy a polgárok ne fizessék meg adótartozásaikat. Nyilvánvaló, hogy ha a törvény felmenti a gazdát, hogy megfizesse azt a kölcsönt, melyért ellenértéket kapott, mellyel pl. tehenet vásárolt, amit élvez és használ, ha neki ezt sem kell megfizetnie, melynek előnyét naponta látja, akkor annál kevésbé fogja magát erkölcsileg kötelezve érezni arra, hogy kifizesse az állami adóját, melynek ellenértékét nem látja közvetlenül. Ez nyilvánvaló.

A harmadik oka annak, hogy az adóbehajtások nem sikerülnek, az, amelyet kifejtettem a napokban, midőn Popovici miniszter ur törvényét tárgyaltuk, nevezetesen az, hogy az állam sem fizeti a saját tartozásait.

Következőleg nincs meg az államnak az erkölcsi jogosultsága ahhoz, hogy az adózótól fizetést követeljen, ha ő maga nem fizeti tartozását.

Akkor már elmondtam, hogy elvileg he-

adóra vonatkozó rendelkezéseit kell kifogásolnom, melyek indokolatlanul terhelik azt az adózót, akiről nem lehet semmiféle elért jövedelmet kimutatni az illető évben, pusztán azon az alapon, hogy még van tisztességes lakása és még el tud költeni családjá fenntartására valamelyes összeget. Az életviszonyok évről-évre változnak s aki jobb időkben nagyobb lakást bérelt, vagy épített, azt rosszabb időben miként lehet egyedül ezen az alapon magasabb adóval sújtani? Ezt én nem tudom helyesnek elfogadni.

Mindezen indokok alapján, Szenátor Urak, nagyon sajnálom, de ki kell jelentenem, hogy fenntartva a részünkről a képviselőházban is elmondottakat, — pártom nem tudja magáévá tenni ezt a törvényjavaslatot.

Ilyeslem azt a tervet, hogy az állam hátrálékos tartozásait legalább kötvényekkel fizessék ki, de egyetlen feltétellel: hogy ezeket a kötvényeket teljes értékükben fogadják el adófizetésül, vagyis államjegyek legyenek valójában.

Bátor voltam kimutatni, Szenátor Urak, hogy nincs más megoldás, mert erkölcsileg megengedhetetlen, hogy azokat a kötvényeket, vagy bármiféle más fizetési eszközt, melyekkel az állam a saját tartozásait fizeti, csak 10%-ig fogadja el adófizetésre. Ezzel az adózóban olyan lelkiállapotot teremtünk, mely semmiképp sem alkalmas arra, hogy hajlandó legyen az állammal szemben teljesíteni kötelezettségeit.

Ezek voltak az elvi kifogásaim. Részletekben különösen a XI. szakasznak a látszat-

gazemberezték, úgy hogy az elnök több rendben volt kénytelen őket rendreutasítani, sőt büntetéssel is fenyegetni. Vallja, hogy Ungvári közölte vele, miszerint Ávédne 20—20 ezer lejt ajánlott fel neki, Ferencz Andrásnak, Pál Antalnak és Balázs Ferencnek tanuzásért. Erre Ungváritól előleget kért, ki avval, hogy Ávédne nincs itthon és csak akkor lesz pénz, ha haza jön, gyűrűjét adta át, hogy zálogosítsa el. Erre kapott 1000 lejt, mely összeget társaival elosztotta. Mikor Ungvárinak megmondta, hogy dr. Ábrahám ügyvédnek nyilatkozatot adott a készülő hamisságokról, Ungvári egy félmillió lejt ígért, ha visszavonja az Ábrahám ügyvédnél tett nyilatkozatát.

Mély megdöbbenést keltett a közönség között, mikor dr. Sándory ügyvéd megkérdezte a tanutól, hogy embert ölt-e. Baricz beismerte, hogy el lett ugyan itélve Fehér Mihály meggyilkolásáért, de a marosvásárhelyi tábla felmentette. Elnök kérdésére, hogy a per folyik-e még, Baricz kijelenti, hogy a per a csikszeredai törvényszék előtt még folyik.

Baricz kihallgatásának befejezése után dr. Sándory a magánvád nevében kéri a tanu megeskését, amelyhez a védelem is csatlakozik. Ügyész ellenzi az esküt, mert véleménye szerint a tanu nem az igazat mondotta.

A törvényszék feszült érdeklődés mellett Bariczot megesketi. Ekkor drámai fordulat történik. Dr. Sándory az ügyész felé fordul és kéri Baricznak az azonnali letartóztatását hamis tanuzás és hamis eskü miatt.

Dr. Ábrahám: Kérem a vád részletezését.

Dr. Sándory: Nincs mit részletezzek. A vallomás elejétől a végéig hamis. Baricz két napon át hazudozott a bíróság előtt.

Ügyész: Vallalom a vádat és az eljárást megindítom. Tudom, hogy Barabás hamis tanukat hozott a törvényszék elé, ezekről is lerántom a leplet s hasonló megtorló intézkedéseket teszek.

Ujabb tanu dr. Ábrahám József ügyvéd elmondja, hogy mult év szeptember 25-én találkozott Barabásnéval, aki kijelentette, hogy Ungvári vissza akarja vonni a vallomását. Barabásné, Baricz, Balázs Ferenc és gépirója jelenlétében, akit tanunak hívott be, Ungvári kijelentette, hogy visszavonja a Barabás elleni vallomását, mert nem igaz.

A hétfői tárgyaláson Balázs Ferenc, a védelem tanuja elmondja, hogy szeptember 5—6-án Ungvári hozzá jött és felkérte, hogy Bariczal együtt legyen tanu arra nézve, hogy a merénylet megelőzően látták Barabást Pál Dénes és Ambrus Lajossal. 20 ezer lejt ajánlott fel. Baricz érte jött. Ungvári lakásán már ott találták Ferencz Andrást. Tanu, Pál Antal és Baricz együtt mentek. Barabás eddig védője, dr. Ábrahám háta mögött ült. Gyakran sugdosott. Most észreveszi az elnök és energikusan rászól, hogy üljön a vádlottak padjára.

Balázs: Ungvári akkor előadta, hogy mit kell vallanunk a vizsgálóbíróknál. Én is megígertem, hogy úgy vallok, amint Ungvári mondotta, de a bíróság előtt nem hazudtam és csak az igazat mondtam. Az elnök kérdésére, hogy milyen szerepe volt a többi tanunak, kijelenti, hogy Pál Antalnak ugyanaz, mint neki, a többieknek az, hogy azt igazolják, látták a merényletet megelőző este Barabást Pállal és Ambrussal.

Vallomása további folyamán kijelenti, hogy Ungvári ajánlatát mind elfogadták, egymás között nem beszéltek meg, hogy mikor Baricz pénzt kért Ungváritól, ez Baricz után gyűrűjét zálogosította el s ebből ő is kapott 250 lejt. Az Ungvárival való szembesítésnél, elnök kérdésére kijelenti, hogy beszédes viszonyban sem volt Ungvárival és őt nem is Ungvári, hanem ennek nevében Baricz kérte fel, aki különben is sógora.

A bíróság a tanut nem esketi meg.

A következő tanu Balázs Ferenc. Elmondta, hogy lelkiismerete nem engedte, hogy hamisságot valljon. Pedig Ávédne egyik földjét már vissza is adta s megígérte a feleségének, hogy a tárgyalás után a többi is visszaadja. Ő is ott volt a Barabásnál rendezett összejövetelen. A társaságban senki, még Barabás sem tudta, hogy Ungvári oda fog jönni. Amikor Ungvári megjött, Barabás ki akarta kergetni, de könyörögni kezdett, hogy bocsásson meg, amire Barabás nagynehezen megbocsátott.

Dr. Ábrahám indítványozza dr. Sándor Balázs ügyvédnek a kihallgatását az irodájában készült nyilatkozatokra vonatkozólag.

Dr. Sándor Balázs kijelenti, hogy Barabással mintegy nyolc év óta nem beszél. A nyilatkozat elkészítésére Pál és Balázs Ferenc kérték fel. A nyilatkozatot két példányban állította ki és egy magyar aláírt példányt visszaadott nekik. Kérésére, hogyan is tudtak hamis vallomást tenni, Pál Antal azt mondta: Azért, mert Barabás megfenyegette, hogy lelövi, mint egy kutyát, ha nem

Gyilkostói rovat.

Amerikai író a Gyilkostónál.

Az ideai szezonban örömmel tapasztalhatuk, hogy Gyilkostónk mesebeli szépségeit végre szárnyára kapta a világhír. Nemesak Európának csaknem valamennyi országából, hanem Amerikából, sőt Ausztráliából is voltak itt látogatók.

A mult héten Miss Humphsey New-Yorkban lakó író tett látogatást a Gyilkostónál. A nagyműveltségű író, aki már beutazta csaknem az egész világot, az elragadtatás hangján jelentette ki, hogy a Gyilkostó és környéke szépségei páratlanul állanak az egész világon.

Örölnünk kell, hogy a kiváló írónt annyira megragadták a Gyilkostó tüneményes szépségei, mert ép utleírások dolgozik s utjának egyes állomásairól egyik new-yorki több milliós példányszámban megjelenő angol napilapnak küld részletes tudósításokat.

Remélhető, hogy lelkeshangu beszámolóí jövőre még sok amerikai foglak a Gyilkostóhoz csábítani.

E helyen mondunk köszönetet Vámszer Géza csikszeredai tanár urnak is, hogy a Románia természeti szépségeit tanulmányozó hírnéves íróknak a figyelmét a Gyilkostóra felhívta, sőt személyesen is elkísérte.

Vizvezeték, villanyvilágítást a Gyilkostóhoz.

Ma már modern üdülőtelep vizvezeték és villanyvilágítás nélkül el nem képzelhető.

Ha azt akarjuk, hogy a nagyvárosi kényelemhez szokott vendégek heteket töltsenek a Gyilkostónál s ne csak egy rövid kirándulás keretében gyönyörködjenek a pazar természeti szépségekben, akkor úgy vizvezetékéről, mint villanyvilágításról is gondoskodnunk kell.

Szerencsére a Gyilkostó olyan természeti adottságokkal bír, hogy úgy a vizvezeték, mint a villany egészen jelentéktelen befektetéssel megvalósítható. Vizvezeték céljára a Czohárd

alatti bővizű források üdítő vize szinte önként kínálkozik. Villanyvilágítás céljára pedig a Gyilkostó vizében rejlő hatalmas energiatömegek játszani könnyedséggel használhatók fel. Nyomatékosan felhívjuk az illetékesek figyelmét erre a két fontos dologra, hogy a tél folyamán ilyen szempontokra terveket készíttessenek, úgyhogy a jövő szezonban már a villany és vízvezeték nyújtotta előnyök is csábítólag hassanak a nyaraló vendégekre.

A vízvezeték megépítése a körülmények adottságai között a közbirtokosságra vár. Bizonyára minden villatulajdonos és komoly építeni akaró is szívesen járulna a költségekhez.

A villanytelep létesítése a városi hatóság jogkörébe tartozik. De amennyiben pillanatnyilag a város nem volna abban az anyagi helyzetben, hogy a Gyilkostónál villanytelepet létesítsen, akkor legalább tegye lehetővé a vállalkozó magántőkének ilyen irányú kísérletezését. Ugy értesülünk, hogy már ketten is foglalkoznak ilyen gondolattal. Madaras Balázs már ismételtén kijelentette, hogy amennyiben fűrészfűrészi engedélyt kap, hajlandó a Gyilkostó villanyvilágításáról is gondoskodni.

Értesülésünk szerint Stengel Károly is hajlandó volna villanytelep létesítésére bizonyos kikötésekkel.

Ilyen körülmények között a városnak első rendű kötelessége a legsürgősebben megtenni a legszükségesebb intézkedéseket, hogy az üdülőtelep vendégei már a jövő szezonban is élvezhessék a villanyvilágítás előnyeit.

A vízvezeték és villanyvilágítás nyújtotta előnyök nemcsak az üdülni akaró vendégeket csalogatná sokkal nagyobb számban a Gyilkostóhoz, hanem az építkezési kedvet is nagy mértékben fölfokozná.

Jóelőre felhívjuk hát úgy a városi tanácsot, mint a közbirtokosság és klimatikus bizottság figyelmét is erre a nagyfontosságú ügyre.

A gyergyóalfalvi bünper.

A gyergyóalfalvi bombamerénylet mult pénteki tárgyalásán Antonescu elnök Baricz Imre 37 éves tanut szöli be. Az elnök kérdésére, hogy mit tud arról, amit Ungvári előadott a vizsgálóbíróknál, azt feleli, hogy arról nem tud semmit. A majdnem másfél napig tartó kihallgatása folya-

mán mindig pontos, határozott feleleteket ad. Vallomása elején hivatkozik Ungvárinak előtte tett kijelentésére, hogy bár Ungvári Barabásról nem tudott semmit, Barabást mégis börtönbe juttatta. Az Ungvárival történt többrendbeli szembesítés alkalmával egymást kölcsönösen lepiszkollák, le-

Milliomos lehet ha osztálysorsjegyet vásárol a Révész Ernő kollekturákból!

ugy vall, ahogy ő akarja. Tulajdonképpen nem is tudták mit irnak alá. Négyszer jártak nála és mindannyiszor kijelentették, hogy Baricz Imre szedte össze a hamistanukat.

Ezután hosszasan beszél az alfalvi közbirtokosság ügyeiről és innen származtatja a dr. Barabás és dr. Ávéd János közötti ellentéteket.

A keddi tárgyaláson Sándor Balázs folytatja vallomását. Dr. Ábrahám kérde a tanut, hogy a Pál Antal és társa által aláírt nyilatkozat fed-e a valóságot, vagy a korábbi nyilatkozatok. Dr. Sándor Balázs kijelenti, ő nem nyilatkozatot csinált Páléknak, hanem egy kérelmet a bíróság részére, amelyben feltárta, hogy Pált és Balázs Ferencet megtevésztették és hamis tanúzásra bérelték fel. Dr. Ábrahám többrendbeli kérdése után kérde, ha tudja a tanu, hogy szeptember 14-én Barabás le tartóztatásban volt, fenntartja-e, hogy Barabás vesztegetett? Tanu véleménye az, hogy akkor valamelyik hozzátartozója vesztegetett. Azt is fenntartja, hogy Barabás revolverrel kényszerítette a tanukat a neki tetsző nyilatkozat aláírására.

Több kérdés után dr. Ábrahám a feljelentések sorsáról érdeklődik, mire a tanu megjegyzi, hogy ez az ő irodai titka, erre nem köteles felelni. Ábrahámnak az az impressziója, hogy nem is akar, pedig a törvény tanunak kötelességévé teszi a vallomást.

Dr. Ábrahám kérde, igaz-e, hogy az egyik tárgyaláson revolvért rántott és le akarta löni Barabást? Dr. Sándor Balázs tagadja. Perfelvételi tárgyaláson kikérte magának, hogy dolgaival törődjenek, mert revolvere elé állítja őket. Ekkor Barabás kivette zseéből revolverét és azt mondotta: „Nekem is van revolverem” és tanura szegte. Tanu hátraugrott és hátulsó nadrágzszebéhez kapott.

Elnök: Most is itt van a revolvere?

— Igen, kérem, itt van.

Elnök: Ügyvéd ur, nem tudja, hogy a tárgyalóterembe nem szabad fegyverrel belépni?

A királyi ügyész a büntető perrendtartás megfelelő szakasza alapján kéri az eljárás megindítását, amiért fegyverrel lépett be tanui minőségben a tárgyalóterembe. Indítványozza a revolvernek bűnjelként való elkobozását és annak a felveendő jegyzőkönyvvel az ügyészséghez való áttételét, annál is inkább, mert a fegyvertartási engedély sem megfelelő.

Az ügyész után dr. Ábrahám folytatja kérdéseit a tanuhoz.

— Igaz-e, hogy Ungvári útján zsarolták Kappelt? Ungvári ugyanis azt a kijelentést tette önnek: „Ügyvéd ur! Tulajdonképpen mi kollégák vagyunk — együtt zsaroltuk Kappelt.”

Dr. Sándor Balázs, miután a kérdést szóról-szóra jegyzőkönyvre véteti, következőképpen felel: Az ismeretes három és félmillió erdőügyben Kappel azt a kijelentést tette, hogy Lukács Antal, Ungvári András, Pál Ignác, dr. Sándor Balázs és Imetcs Béla zsaroljuk őt. Ezt nem tűrtük el s bírói eljárást indítottunk. A feljelentő Ungvári volt, a feljelentéseket külön-külön én készítettem el, amelyeket a bíróság egyesített. Kappel később Imetset és Ungvárit lekapcsolta s hárman maradtunk. Az ügy most újrafelvétel alatt van. Barabás az ügyben tanu volt.

Dr. Ábrahám több kérdésére a tanu megaláztatja a feleletet, majd azt kérde a tanutól, mi az oka annak, hogy ezt az ügyet dr. Sándorytól elvették és önnek adták?

— Dr. Sándory mint delegált kurátor szerepelt és igen elfoglalt ember. Egyszer Ávédné eljött hozzám sógorával, dr. Bartos Gyulával valami konverziós ügyben és akkor kértek fel az összes gazdasági természetű dolgok vitelével. Irta dr. Sándorynak, aki beleegyezett az ügy átvételébe.

Elnök és dr. Ábrahám, dr. Sándor Balázs-hoz intézett többrendbeli kérdése után elnök beszólítja az eddig vallomást tett tanukat. Kiderül, hogy Baricz Imre nem jelent meg. Elrendelik elővezetését.

Az ügyész, dr. Sándory, dr. Debu és dr. Negrea kéri a tanuk megesketését és azután hamis eskü miatt az eljárás megindítását ellenük.

Dr. Ábrahám a védelem tanuit kéri megesketni. Ungvári és Orosz megesketését ellenzi, mert vallomásukban a gyűlölet és bosszu vezeti őket.

Ügyész ellenzi a védelem tanuinak megesketését.

Dr. Sándory és dr. Debu Pál Antalnak és Balázs Ferencnek a hamis nyilatkozat alapján való letartóztatását kéri hamis vallomásér.

A törvényszék tanácskozára vonul vissza és rövid szünet után az elnök kijelenti dr. Sándor

Balázs ügyvéd előtt a határozatot, mely szerint a tárgyalóterembe való fegyveres belépésért eljárást indít és a revolvért elkobozza. Dr. Sándor Balázs felebbezéssel él. Az elnök ezután Popp Báldi orvost hívja maga elé és a Barabás ellen készített két feljelentésről kérdezi ki. Popp beismeri, hogy Barabást feljelentette a pénzügyigazgatósághoz és az iskolaszéki ügyben is tett ellene feljelentést.

Azután ügyész aktákat nyújt be az elnökhöz. Ezek azok a vallomások, melyeket a hamis tanuknak el kellett volna mondaniuk. Az ügyész éjszaka házkutatást rendeztetett Baricz lakásán és ott találták. Elnök Barabást hívja és kérde: az ön írógépén vannak ezek a nyilatkozatok írva? Barabás igennel felel, sőt sajátkezü ceruzairása is rajta van az aktán: okt. 25 — gyűrű.

Ávéd Kálmán és Dárás vallomásai után Ungvári Andrásné vallja, Baricz Imre majdnem mindennapi vendégük volt. Baricz állandóan ígért. Az urát Barabáshoz hívta avval, ha nem jön, viszik. A gyűrűről annyit tud, hogy azt ura előtte adta át Baricznak. Baricz a gyűrűért 600 lejt hozott. Azt is tudja, hogy Pál Antal és Balázs Ferenc is ajánlkoztak Bariczon kívül tanunak. A merénylet reggelén Barabás elküldötte urát Ambrus Lajosnéhoz és azt üzenté, keressék meg Pál Dénest és Ambrust s mondják meg nekik, tagadjanak le mindent, mert semmi bizonyíték nincs ellenük. Barabás hivatja az urát. Ungvárinét megesketik.

A szerdai tárgyalás Lőrincz Istvánnak, a védelem tanujának kihallgatásával kezdődik. Elmondja, hogy Ungvári és Orosz Ambrus korcsmájában felkérték, hogy legyen hamis tanu a szenttamási kasszarablás ügyében. Vallomása után ügyész kéri megesketését. A törvényszék Lőrincztől az esküt kiveszi, mire ügyész kéri tanunak hamis tanúzás és hamis esküért való azonnali letartóztatását, mert tanu azt állítja, hogy olyan részeg volt, hogy nem emlékszik semmire, de arra igen, hogy a vizsgálóbíró elfogadta az ő vallomásának azt, amit az őrmester helyette mondott.

A törvényszék tanácskozára vonul vissza és hosszasan tanácskozás után a törvényszék bevonul. Elnök felolvassa a törvényszék határozatát, amely szerint elrendeli Lőrincz Ignác tanu letartóztatását hamis tanúzás és hamis eskü miatt és a felvett jegyzőkönyvvel együtt átküldi az ügyészséghez további eljárás lefolytatása végett. Lőrinczet a fegyőrök közrefogva elvezetik.

Több tanu jelentéktelen vallomása után Triff Eftimiuné áll a bíróság elé. Emlékszik, hogy a merénylet után körülbelül 2—3 hónap mulva, egy éjjel egy-két óra körül bejöttek a korcsmájába Ungvári, Berszán, Ferencz András, Pál Antal és Balázs Ferenc. Berszán kért öt liter bort, melyet azonnal kifizetett. Megesketik.

Dr. Ábrahám bejelenti, hogy Balázs Imre Ferencé a védelem újabb tanuja, aki előadja, hogy 1930-ban, a Makkay-féle gyűlésen mondotta Ambrus Lajos, hogy elsősorban Barabást, azután Ávédot, Weinberger jegyzőt, és a papot is felkötö a a piactéren levő magas oszlop lámpa-vasára, ha forradalom lesz. Ungvári és dr. Popp Báldira elítélően nyilatkozik. A törvényszék elrendeli Popp Báldi orvossal való szembesítést és erre a célra elrendeli Popp Báldi elővezetését.

A következő tanu Kis István. De mielőtt megkezdődne kihallgatása, közel egy óráig eszmecsere fejlődik ki dr. Ábrahám, az ügyész és dr. Sándory között. Dr. Ábrahám megjegyzi, hogy dr. Sándory Mihály, a vád polgári képviselője ügyészkedik és kérdéseit a büntetlenség, vagy büntethetőségre vonatkozólag is felteszi és még a hatáskörébe tartozó ügyben egyetlen kérdést sem tett fel. Kéri, hogy a törvényszék zárja ki dr. Sándoryt a büntethetőség kérdéseiből. Ügyész megjegyzi, hogy elsősorban a büntethetőséget kell elbírálni s éppen ezért dr. Sándorynak, mint a vád polgári képviselőjének joga és kötelessége kérdéseket intézni a tanukhoz. Aztán dr. Sándory hivatkozik a büntető perrendtartás idevonatkozó szakaszaira és kimutatja, hogy igen is joga van olyan kérdéseket feltenni, amilyeneket akar, a polgári képviselőben is.

A bíróság dr. Ábrahám indítványát elutasította. Kis István szintén rokona Barabásnak. De vallani akar. Azt adja elő, hogy ő is jelen volt akkor, amikor Ungvári arra kérte Balázs Imre Ferencet, hogy tegyék el közösen hamis vallomással láb alól Barabást. Láta, amint Balázs kidobta Ungvárit.

Ungváriával való heves vita után és miután az elnök Ungvárit ismételtelen rendutasítja, a törvényszék a tanut az ügyész ellenzése dacára, megesketi.

Az Állami Osztálysorsjáték rendkívüli sikere.

Erdély vitte el a főnyeremények jórészét.

— Beszélgetés Révész Ernővel, a székelyföldi főelárusítóval. —

Most, hogy lezajlott az első állami osztálysorsjáték is, alkalmunk volt beszélgetést folytatni Révész Ernővel, aki a székelyföldi főelárusítást vállalta és vezeti:

Az Állami Osztálysorsjáték kiállotta a tűzpróbát — mondja Révész Ernő főelárusító — mert a kezdetben még meglevő bizalmatlanságot teljesen eloszlatta. Az összes húzások pedáns rendben, a nagyközönség állandó részvétele mellett, a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése mellett lettek megtartva és a nagyobb nyeremények még a húzás napján ki lettek fizetve! Igen nagy a száma azoknak, akik az elmúlt sorsjátékon szerencsésük és boldogságukat a kihuzott 240.000.000 nyeremények által megalapozták és Erdély e tekintetben büszke lehet, mert a nagy nyeremények 75 százaléka ide esett!

Az október 19-én kezdődő II-ik állami osztálysorsjátékra már egész sorsjegyek is kaphatók, tehát az egész sorsjegymennyiség kibocsátást nyert. Viszont utítás, hogy már ez első húzáson a főnyeremény 700.000 és így fokozatosan a negyedik húzáson már milliós nyeremény is kerül kifizetésre.

Az én főelárusító tevékenységemről csak annyit mondhatok, hogy az összes sorsjegyeim elfogytak és a játék tartama alatt közel

3,000 000 lej összegben térítettem nyereményeket azon szerencsés játékosoknak, akik nevemmel ellátott sorsjegyeket vásároltak!

Felhívom a sorsjegyjátékosok figyelmét arra, hogy nem érdemes senkinek idegenből rendelni sorsjegyet, amikor árusítóimnál azt költségmentesen megveheti és csakis nevemmel ellátott sorsjegyet fogadjon el.

Az URANIA-mozgó hirei.

Okt. 1-én, szombaton és 2-án, vasárnap:

Patt és Patachon footballhősök.

Ki nem ismeri a világ legjellegzetesebb ellentétét, a kövérség és soványság barátságának klasszikus szimbólumát: **Patt és Patachon**. Nevét orkán viharzik végig a nézőtereken, valahányszor ez a két filmkomikus játszik, akik nemesak pompás humoru játékkal, de már pusztán megjelenésükkel is ellenállhatatlanul váltják ki a szünni nem akaró derűtséget.

Patt és Patachon az esetlenségnek élő szobrai és az életnek majdnem minden megnyilvánulását kifigurázták már remekbe sikerült karrikatúrákban. Most, amikor a sport iránti érdeklődés minden vonalon előtérben áll, Patt és Patachon is mint sporthősök mutatkoznak be. Halatlanul mulatságos kalandokon át, mikor már minden veszve látszik, ők mentik meg a csapat becsületét és rugják a győztes gólokat.

A két órai szakadatlan nevetés hatását még fokozzák a világhírű komikusok ebben az első hangos filmjükben a szó, zene és ének varázsával.

Okt. 8 án és 9-én, szombaton és vasárnap:

Alvilág árnyai.

(Sant-Moritz kaland.)

A férfias bátorság, vakmerőség és idegfelesztően izgalmas kalandok filmje. **Harry Piel** folyton fejlődő művészete ebben a lélekzetaláítóan izgalmas meséjű filmben tetőfokára érkezett. A téli Svájc csodás panorámájú hófödte bércei adják a keretet a fordulatos, benyomasztó cselekményhez.

Értesíteni kívánom a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy a

„**Cserépkályha**”

munkálatokat megkezdtem.

Vállalok a **legolesőbb árak mellett** új kályhák rakását, régiek átrakását, seprését és bármilyen e szakmába vágó javításokat.

Továbbá „**Főzőkályhák**” kibelelését, amely munkával a sütőreket is teljesen használhatóvá teszem.

2-2

Mindezeket a jelentkezés sorrendjében gyorsan és felelősség mellett végeztem.

Tisztelettel: **Laurentzi Rudolf.**

A Népszövetség tanácsa döntött a Csiki Magánjavak ügyében.

A Népszövetség tanácsa kedden délelőtt vette tárgyalás alá az egykori székely határvidék vagyonszövetségének, az úgynevezett Csiki Magánjavaknak az ügyét. Ezzel a tanács már három év óta foglalkozott s most a román kormány olyan javaslatot terjesztett elő, amelyet elfogadásra alkalmasnak találtak. Az ügy előadója a japán delegátus volt.

A Népszövetség tanácsa legutóbb háromtagú bizottságot küldött ki, hogy gyakorlati megoldást találjon. E bizottság után a román kormány a következő pontok szerint ajánlja a megoldást:

1. A csiki magánjavak kezelését visszaállítják saját alapszabályuk értelmében, amelyet a román alkotmánnyal és közigazgatási joggal összhangba hoznak.

2. Városi ingatlanok, a régi kezelésig tulajdonában található mindennemű javak visszaadnak az újjáalakított kezelésnek az 1923-ban lefektetett leltár szerint.

3. Visszaadják a borszéki üdülőházat.

4. Visszaadják a magánjavak kezelésének 6200 hektárnyi legelőjét és erdejét úgy, amint az a mellékelt térképen fel van tüntetve és amelyeknek becseréltéke 50 és félmillió lej és amelyeknek évi jövedelme egymillió lejt érhet.

5. A magánjavak régi kezelésének hivatalnokait a román állami tisztviselőkhöz hasonló nyugellátásban részesítik.

6. A csikszeredai leányliceumot állami intézménynek tartják fenn és biztosítva lesz abban a magyarnyelvű tanítás minden tantárgy számára, ha megfelelő számú magyar növendék iratkozik be.

7. A csiksomlyói árvaházat fenntartják, mint állami intézményt, ahol a magyar gyermekek oktatása magyar nyelven fog történni.

8. Ami a székely diákok ösztöndíját illeti (t. i. a Csiki Magánjavak jövedelmét régen erre fordították), a román kormány nem tartja szükségesnek különösebb rendszabályok létesítését. Ugyanis az új kezelés a birtokába átmenő magánjavak jövedelmében az ösztöndíjakra megkapja a szükséges fedezetet.

Az előadó a csikmegyei magyarok általános érdekeire utalva, azt ajánlotta, hogy a tanács fogadja el a román kormány javaslatát. Hangoztatta, hogy ez csak gyakorlati megoldás és nem jogi eldöntés lenne. Az egész ügy fölött a gyakorlati megoldás után is a jogi kérdés nyitva marad.

Az előadó ezután a következő határozati javaslatot olvasta föl:

— A tanács elfogadja az előadói javaslatot és az abban foglalt gyakorlati megoldást, tudomásul véve, hogy azt a román kormány is elfogadja.

Az előadói jelentést és a határozati javaslatot a tanács minden vita nélkül, egyhangulag elfogadta.

HIREK.

— Az igazolványok kivehetésének határidejét a belügyminiszter október 15-ig meghosszabbította. Mindazok, akik a választásokra érvényes igazolványukat bármi okból még nem vették ki, fenti határidőig még kivehetik. Aki nem akarja választójogát elveszíteni, a még hátralevő két hét alatt okvetlenül vegye ki igazolványát, mert e nélkül semmiféle községi és megyei tanács-, vagy képviselő- és szenátorválasztáson részt nem vehet. Az igazolvány kivételével semmiféle költség nem jár. Gyergyószentmiklóson a városi tanácsnál délután 3—6 óráig vehetők ki az igazolványok.

— A gyergyószentmiklósi bejelentő hivatal ismételtén felhívja a lakosság szíves figyelmét, hogy lakásváltozást, lakót, cselédet a rendőrség mellett működő bejelentő hivatalnál annál is inkább el ne mulasszák pontosan bejelenteni, mert minden mulasztás a törvény szigorával lesz büntetve.

— Dr. Hirsch Hugó csikszeredai kórházi sebészfőorvosnak, az Orvosi Kamara elnökének 25 éves évfordulója. Csikvármegye orvosi kara elhatározta, hogy dr. Hirsch Hugót 25 éves orvosi működése alkalmából október 9-én ünnepségen részesíti. Serényen folyik a munka, hogy az orvosi kar e kiválóságának ünnepsége méltó keretek között történjék.

— Halálos baleset történt szept. 29-én Marosvásárhelyen. Lámm Ferenc toplicai fakereskedő a marosvásárhelyi pályaudvaron a sínnek között sétált, miközben egy tolató mozdony elütötte úgy, hogy azonnal szörnyet halt. Holttestét családjá hazaszállította. Tragikus halálát feleségén, gyermekein, bátyján, sógornőjén, apósán, Pál József szentmiklósi birtokoson és anyósán kívül nagyszámu jóbarátja és tisztelője gyászolja.

— 50 éves jubileum. Az 1882-ben alapított „Székelykereszturi Jótékony Nőegyesület” 50 éves fennállásának emlékére okt. 8-án jubileumot rendez. A Nőegyesület a társ-egyesületeket arra kéri, hogy küldötteik után vegyenek részt az ünnepségen s az elszállásolásért értesítsék Szentmártoni Kálmán nőegyleti titkárt Cristur-Székelykeresztur.

— Rendeletet adtak ki a hivatalos személyek brutális viselkedésének kiküszöbölésére. A belügyminiszter körredekletet adott ki, amelyben felhívja a belügyminiszterium alá rendelt közegek figyelmét a törvény tiszteletére. Azokat, akik hivatalos hatalmukkal visszaélnak,

a törvények előírásait be nem tartják és a polgárokkal szemben embertelenül viselkednek, a legszigorubb büntetésekkel fogják sújtani.

— Mindkét karját törte Batentean csikholdosi községi bíró, miközben Ditróból utban volt hazafelé. Valószínű, hogy a lovak utközben valamitől megijedtek és a szekeret felfordították.

— Megjelent az Ellenőr új száma. Vasárnap reggel megjelent Tóth Sándor lapjának, az Ellenőr-nek új száma a régi tetszetős kiállításban s nívós, változatos tartalommal. Ez a szám több, mint huszonöt politikai, közgazdasági, színházi cikket és riportot közöl. Az új szám főbb tartalma a következő: Kísérletek a közeledéshez, Románia még nincs készen, A magukra hagyott magyar bankok, Magyar szellemi élet Párisban, Mit akarunk a magyar muzsikával, A zsidó kórház ügyéhez, Tulajdonképpen mi lesz a kolozsvári Magyar Színházzal, Arravaló vezetőket Kolozsvár élére, Még nincs kifizetve Szentgyörgyi István temetése, Az Adria vesztesége egy ingatlan üzleten, Kilencedik magyar napilap Kolozsváron, A zsebrákok ellen, A román pénzügyi áldozatkészsége, Mégis csak üzlet a színház stb. Az új szám Közgazdaság rovata külön számot tarthat az érdeklő-

désre. Az Ellenőr kapható az ország minden hírlapárusítójánál, egy szám ára 20 lej.

* Bőteji szoptatók dajka állást keres. Cím Remetea (II. tizes) jud. Ciuc. György János.

* Kiadó lakás a főter 4. szám alatti ház emeletén. Az egyik áll 4 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből. A másik áll 5 lakószoba, előszoba, konyha és összes mellékhelyiségekből két bejárattal. Ezen utóbbi lakás bérelhető megosztva is. Vagy 3 lakószoba, előszoba és mellékhelyiségek; vagy 2 lakószoba, konyha és kamarából álló részek. 3—3

I. huzás 1932. okt. 19—20.

240,000.000

összgyeremény.

Ne rendeljen postán, mert költségmentesen megkapja a Révész Ernő-féle szerencsés kollekturákban az Ön lakhelyén lévő elárusítóknál:

Márk István könyvkereskedésében,
Transilvania Bank fiókja,
Berkovits L.,
Új könyvkereskedésben.

Sorsjegy árai: $\frac{1}{1}$ 1000, $\frac{1}{2}$ 500, $\frac{1}{4}$ 250,
 $\frac{1}{8}$ 125 Lei.

Gazdák figyelmébe!

Felhívjuk a t. gazdaközönség figyelmét arra, hogy gőzmalmunkat a **legmodernebb triórral és koptatóval** szereltük fel, úgy hogy a legkitűnőbb lisztet tudjuk őrölni. Egyszersmind felvettük az éjjel-nappali üzemet, úgy hogy nagyobb várakozás nélkül mindenki sorra kerül.

SZÉKELY és MARGITTAI
SZÁRHEGY. 2—2

Uti-bőröndök

már 205 lejtől:

betétes Vulcan, Lehna Vulcan,
valódi Vulcan fiber táska

minden nagyságban **rendkívül olcsó árban**
kapható **Márk István** üzletében.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönségnek tudomására, hogy b. e. atyámnak Szárhegyen lévő

Barabás Gergely kőfaragómester-féle kőfaragóműhelyt fenntartom és tovább vezetem.

Ép oly becsületes, kifogástalan szép és olcsó siremlékeket és épületmunkákat kiszítek fagyálló anyagokból, mint b. e. atyám.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve,
mély tisztelettel:
BARABÁS BÉLA SZÁRHEGY.

2—2

Vigyázzunk háziállatainkra! Óvakodjunk a sertésvészettől!

Állattartó gazdák figyelmébe!

Megérkezett a már békében elsőrendűen bevált:

Főlerakat Romániában: INCASSO BANK R. T. áruosztálya ORADEA Str. Rimanoczy 2.	„Jorkshire“ sertés- és malactáplisz. „Merino“ juh- és báránytáplisz. „Animal“ ló- és marhatáplisz. „Rhodein“ baromfitáplisz.	Kapható: gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben.
--	--	---

10—9